

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ BOOK REVIEW

ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ 2013, 30(3):382-383
ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE 2013, 30(3):382-383

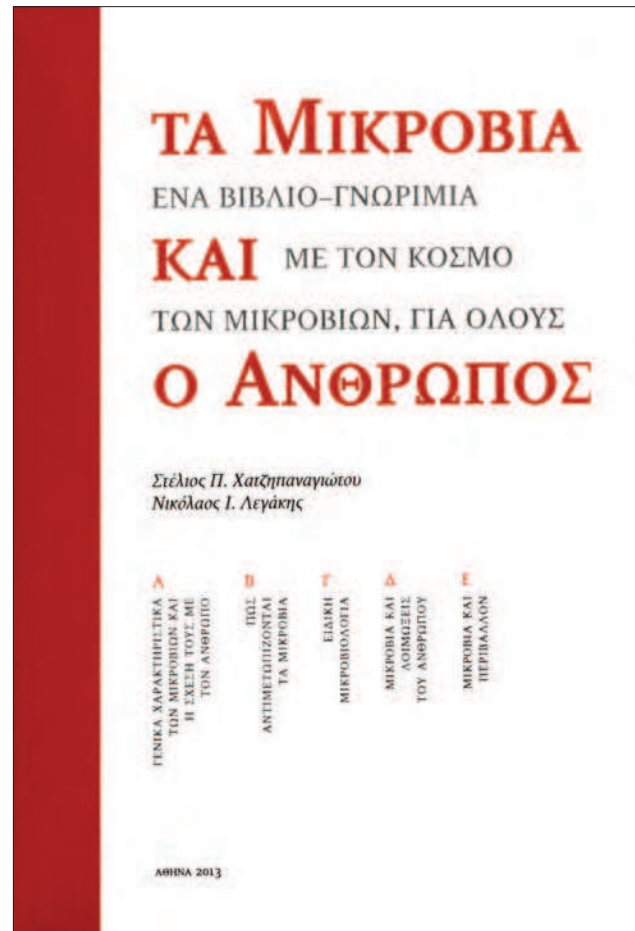
Τα μικρόβια και ο άνθρωπος

Σ.Π. Χατζηπαναγιώτου, Ν.Ι. Λεγάκης

Αθήνα, 2013

Το βιβλίο των συναδέλφων κ.κ. Στέλιου Χατζηπαναγιώτου και Νίκου Λεγάκη, που έχω την τιμή να παρουσιάζω στους αναγνώστες των *Αρχείων Ελληνικής Ιατρικής*, θεωρώ ότι αποτελεί ορόσημο στην εξέλιξη των ιατρικών εκδόσεων στη χώρα μας. Από τον ευρηματικό του τίτλο ξεχωρίζω τον υπότιτλο («ένα βιβλίο – γνωριμία με τον κόσμο των μικροβίων, για όλους»), ο οποίος εκφράζει πολύ εύστοχα τη μοναδικότητά του: Απευθύνεται προς όλους, δηλαδή όχι μόνο στους επιστήμονες αλλά και προς τους συμπολίτες μας που διαθέτουν βέβαια την απαραίτητη γνωσιολογική υποδομή για να κατανοήσουν το περιεχόμενό του, π.χ. επίπεδο αποφοίτων λυκείου. Η ελάχιστη αυτή προϋπόθεση ως προς το μορφωτικό επίπεδο των αναγνωστών, με τα πολύ ευνοϊκά δεδομένα της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας, δεν αποτελεί πρακτικά εμπόδιο στη φιλοδοξία των συγγραφέων να προσφέρουν ένα βιβλίο που «προορίζεται για κάθε σπίτι», όπως δηλώνουν στην εισαγωγή τους.

Η μοναδικότητα του βιβλίου τους έγκειται επίσης στην υψηλής ποιότητας προσφορά τους στην προαγωγή υγείας των συμπολιτών μας. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με την εξαπλουστευμένη παράθεση επιστημονικών δεδομένων, μέσω των οποίων απομυθοποιούν τους φόβους και τα αισθήματα απειλής που σχετίζονται με τον κόσμο των μικροβίων. Με προσεκτικά τεκμηριωμένες γνώσεις παρέχουν την απαραίτητη διαφώτιση για ένα γνωστικό αντικείμενο που, ακόμη και όταν δεν εκλαμβάνεται ως σκοτεινό και επίφοβο, παραμένει συνήθως αρκετά αδιευκρίνιστο και γι' αυτό σχετίζεται με πολλά αναπάντητα ερωτήματα, καθώς και με προκαταλήψεις ή άλλα αρνητικά στερεότυπα. Η παροχή λοιπόν τεκμηριωμένων γνώσεων με τρόπο απλό εξασφαλίζεται με τη διατήρηση εκ μέρους των συγγραφέων του υψηλού επιστημονικού λόγου, τον οποίον κατορθώνουν

να καθιστούν ευρύτατα κατανοητό, αποφεύγοντας την εκλαϊκευτική απλοϊκότητα. Αυτό είναι το μέγιστο προσόν του βιβλίου τους. Όχι μόνο δεν υποβαθμίζουν τον επιστημονικό λόγο, αλλά τον διασπείρουν γενναϊόδωρα στο ευρύ κοινό, που παραπέμπει τους εξ ημών πρεσβύτερους στο λογότυπο των εκδόσεων Larousse: “Je sème a tout vent”.

Ο υπογράφων συντάσσει το βιβλιοκριτικό αυτό κείμενο ως διαθέτων εμπειρογνωμοσύνη μακροχρόνιας ασχολίας με την προπτυχιακή, τη μεταπτυχιακή και τη συνεχιζόμενη ιατρική εκπαίδευση, τόσο υπό την έντυπη όσο και υπό τη σεμιναριακή-συνεδριακή της μορφή. Εξ άλλου, το γνωστικό του πεδίο σχετίζεται με την προαγωγή της υγείας,

κυρίως ως προς τις ψυχοκοινωνικές της εμφανίσεις. Ουδεμία σχέση όμως είχε μέχρι σήμερα με το μικροβιολογικό εργαστήριο ούτε με τις συναφείς προς τη Μικροβιολογία κλινικές ειδικότητες, εκτός φυσικά εκείνων που αφορούν στην ψυχιατρική πλευρά των λοιμώξεων του ΚΝΣ και των ψυχολογικών-ψυχιατρικών εκδηλώσεων σωματικών παθήσεων που οφείλονται σε μικροοργανισμούς. Αφού πάντως διεξήλθε το βιβλίο των κ.κ. Χατζηπαναγιώτου και Λεγάκη, θεωρεί εαυτόν ευτυχή επειδή είχε τη μοναδική ευκαιρία της κατανόησης επικαιροποιημένων επιστημονικών γνώσεων για το θαυμαστό κόσμο των μικροβίων όπως και για την ιδιαίτερη, εν πολλοίς προνομιακή, σχέση του ανθρώπου με τους τόσο σημαντικούς μικροσκοπικούς του συντρόφους, οι οποίοι αν και παραμένουν αόρατοι διά γυμνού οφθαλμού καθίστανται σχεδόν απόλυτα αντιληπτοί με τη βοήθεια των εξελίξεων της βιοϊατρικής τεχνολογίας και τεχνογνωσίας. Κάθε συνάδελφος, ανεξαρτήτως ειδικότητας, θα γοητευτεί με την ανάγνωση του εν λόγω βιβλίου που θα μπορούσε να είχε το συντομότερο τίτλο «Μικροβιολογία για όλους».

Κάποιοι συνάδελφοι είπαν ότι και η συνολική έκταση του κειμένου θα μπορούσε να ήταν βραχύτερη. Θα μου επιτρέψουν να διαφωνήσω. Πώς θα μπορούσαν να καλυφθούν τόσο ενδιαφέροντα και επίκαιρα θέματα όπως «τα μικρόβια και το περιβάλλον», «τα χρήσιμα μικρόβια», τα «μικρόβια και τα ταξίδια», «υγιεινή στο σπίτι και προσωπική υγιεινή» κ.λπ.; Θα μπορούσα να επιχειρηματολογήσω για το αντίθετο, δηλαδή να ισχυριστώ ότι οι συγγραφείς κατόρθωσαν σε περίπου 1.000 σελίδες ενός μόνο τόμου να αναπτύξουν διεξοδικά θέματα για τα οποία άλλοι ομότεχνοί τους θα χρειαζόνταν πολύ πιο εκτεταμένη ύλη.

Συμπερασματικά, το δισυγγραφικό βιβλίο των κ.κ. Χατζηπαναγιώτου και Λεγάκη αποτελεί επιστημονικό σύγγραμμα αναφοράς για ιατρούς και επιστήμονες συναφών κλάδων, καθώς και πολύτιμο εγχειρίδιο για ευρύτατη κυκλοφορία προς επίτευξη των ευγενών σκοπών προαγωγής της ατομικής και της δημόσιας υγείας.

Κώστας Ρ. Σολδάτος
Ομότιμος Καθηγητής Ψυχιατρικής

.....